

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 «
Negyed évre . . . . . 2 «

Pénzküldemények:
a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. augusztus 27.

35. szám.

RÉGIPÉNZEK

aranyból és ezüstből jó árban megvétetnek.
Schmideg Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Diszfenyőkertészet Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lomblevelű famagvakat, szlavon tölgymakkot gyümölcs- és fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és tűlevelű facsemetét.

Élősövénynek Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

☛ Gyümölcsvadonczok, Gyümölcsfák, Rózsák. ☛

☛ 100-féle legujabb és bőtermesű FAJBURGONYAT, ☛
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas csicsókát

Legmagasabb árban vásárol fenyőtobozakat tölgymakkot és lombfa magvakat!

☛ Mintázott ajánlatokat kér. ☛

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Egyenruhákat,

Egyenruházati cikkeket,

Polgári ruhákat,

Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa csá-
szárnak, I. Péter szerb királynak és Wla-
dimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönben erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabása saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő aru a cég költségén visszaküldhető.

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket,
szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, minden
másfajta állatokat magas áron vásárol

**O. Frank Utódai
Kreuzig és Högl**

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon 598.
Szállít minden nem élő vadakat és más élő
állatokat első rendű minőségben.

A nyulak tömeges befogásához saját hálóit,
foglyok és fácánok szállításához saját ketre-
ceit bérmentve küldi és adja rendelkezésre.

**Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o**

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított
1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórás, főttalálójá
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, däm, vad, vadsertés, őz, nyul,
fogoly és egyéb lött vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 8 kor.
 Fél évre . . . . . 4 «
 Negyed évre . . . . . 2 «

Pénzküldemények:
 a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
 kezeti» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
 lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
 helye 20 fil. Ajánlkozásoknál, eladás vételnél
 minden szó után előre beküldendő 4 fil.
 Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
 sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. augusztus 27.

35. szám.

Tiz nap = tiz esztendő.

Zsenge gyermekkori éveink jutnak eszünkbe, midőn elaltatásunk előtt édesanyánk, vagy száraz dajkánk boszorkánymesékkel igyekezett estenden elálmosítani, amelyeket redesen olyan áhítatosan és igaz hittel eltelt szívvél hallgattunk, mintha azok minden szava valódi szentírás lenne és a világért sem kételkedtünk bármely merész állításnak valóban megtörtént voltában.

Ezekben a mesékben majdnem mindig találkoztunk a sokfejú sárkány által elrabolt, vagy az elátkozott országban lakó királykisasszonyokkal, melyeknek a felkeresésére és kiszabadítására indultak a dicsőségre, szerelemre, gyönyörűséges menyasszonyra vágyó királyfiak. Emlékezetünkben vannak még ma is azok a veszedelmek, melyek ezeknek a derék leventéknek utjukba gördültek és amelyeket minden vitézségük és igyekezetük mellett sem sikerülhetett volna leküzdeniök, ha jó sorsuk akár tündéreket, akár egy-egy boszorkányt nem hozott volna utjukba, melyek azután jó tanácsaikkal, utbaigazításaikkal hozzásegítették őket a sikerhez, amit azonban rendesen nehéz szolgálatokkal kellett kiérdemelniök és az ilyen szolgálatban — talán tekintettel annak felette nehéz voltára — egy nap egy esztendőt tett ki.

Közel fél évszázadon át pihentek ezeknek a meséknek az emlékei agyunkban és talán el is pihentek volna örökre, ha most legujabban egy kincstári főerdőőrnek a nyugdíjazása fel nem eleveníti bennünk azokat s meg nem tanít arra minket, hogy nemcsak a régi tündér- és boszorkányvilágban esett meg, de megeshetik ma is, hogy egy nap egy esztendőt számíthat; a különbség csak az, hogy míg a királyfiak az egy napi szolgálattal egy évi szolgálatnak megfelelőt teljesítettek, illetőleg nekik az egy nap egy esztendőt számított, addig a mi főerdőőrünknek minden nap egy teljes esztendőt vont le abból a nehéz szolgálatból, amelyet teljesített s miután tiz napon keresztül nem szolgált, teljes tiz évet vesztett el fáradságos életéből s elveszítette akkor, amidőn negyven évi fáradozásának a gyümölcseit kellett volna pihenésben élveznie.

Egyszerű a főerdőőr meséje, de megható és tanulságos annyira, hogy nem mulaszthatjuk el annak elmondását, hogy okuljanak belőle azok, akiket illet.

Mint szegődött kincstári munkás kezdte meg élete pályáját s miután ezen kilenc évet meghaladó időn át buzgólkodott, a jó sorsa úgy akarta, hogy kinevezzék egy távol vidéken fekvő erdőhatóság-hoz magyar királyi erdőőrre.

Nagy volt a szegény munkás öröme, mert

== Tömörüljünk egy zászló alá! ==
 Érdekeinkben csak így tehetünk lépéseket.

hiszen kinevezése által beteljesedtek ifjúságának vágyai s alig várta, hogy eddigi szolgálata alól felmentsék és új állomását elfoglalhassa. Nem riadt vissza új állomáshelye távolságától, sem az odautazás nehézségeitől, pedig ez az utóbbi nem volt ám tréfadolog; mert hisz ez harminc évvel ezelőtt történt, amidőn még a vasuti sinpárok nem hálózták be nagyon sűrűn hazánkat és így neki több száz kilométert kocsin kellett megtennie addig a helyig, hol már utjának rövidebb részét vasuton tehetette meg.

Aknasugatag — Kapnikbánya — Hollómező — Dés — Szamosujvár — Apahida — Kolozsvár volt az a kacskaringós utirány, amelyet szekéren mért végig. Végy csak egy kis fáradságot magadnak szives olvasó s haladj ujjaddal a térképen ezeken az utirányokon és gondold el, hogy hány napig kellett ennek a szegény volt szegődött munkásnak a rozoga szekéren rázódnia, mert bizony a szekerét húzó paripák nem kerültek ki sem a Blaskovics, sem a Szemere versenyistállójából.

Tíz napjába került az erdőörré átvedlett kincstári munkásnak, míg fölösleges kis cókmojkját eladogatta és ezt a hosszú utat megtévén, elérkezett végre az ígéret földjére és itt letehetette az első szolgálati esküt és most, amidőn életének alkonyán, kóros betegségektől megtámadott teste pihenésre vágyik, midőn azt hitte, hogy összesen negyven évet meghaladó szolgálatának gyümölcseit élvezni fogja, azt mondják neki, hogy nem igaz hogy negyven évet szolgált, illetve hogy ennyi szolgálattal érdemelte ki a nyugdíjat, hanem csak

harminc esztendő az, amelynek gyümölcseit agg korában s életének még hátralévő rövid idején élvezheti, mert a hiányzó tíz esztendőt megette az a tíz nap, amelyet részben régi háza tájékának rendezésével, részben a fent leirt hosszú utazással eltöltött.

Hja, hiába! A paragrafus csak paragrafus marad nálunk örökké, az pedig azt mondja, hogy minden igazolatlanul elmulasztott nap a szolgálat megszakítását jelenti; neki pedig nincsen írásos bizonyítványa arról, hogy azt az összes tíz napot utazással kellett eltöltenie és el is töltötte azzal. Hogy is ne! Hát ha egy, vagy két napot még arra is töltött, hogy meglátogatta szive választottját és ezzel megbeszélte a jövő reményeit; vagy öreg szüleitől vett érzékeny bucsút, akikkel talán akkor találkozott utoljára s ezekre nem volt neki írásban megadott szabadsága? Vagy talán nem is tartott olyan soká az a hosszú út, hanem felhuzta a lábaira a mesebeli bocskorokat s elkiáltván, hogy: «Hipp, hopp! Ott legyek, ahol akarok!» S a derék saruk pillanat alatt átröpitették őt Máramaros sós mezőiről az aranyos Erdély szívéig?

Feltevések ezek csak, amelyekre a rideg paragrafus mit sem ad; az pedig, aki alkalmazza, talán nem is gondolt arra, hogy bizony azt a tíz napot az ut is igénybe vehette, ami pedig nem képezheti sehogysem a szolgálat megszakítását.

A paragrafus merev és érzéketlen, azzal már hiába szállunk vitatkozásba. Az egyszerűen csak azt mondja nekünk, amit az egykori hires refor-

≡ T Á R C A ≡

Alligátorvadászat éjjel.

Stephen Chalmers a Wide World Magazine-ben lebilincselő módon írja le, hogy vadásznak Jamaikában alligátorra éjjel.

A kingstoni földrengés óta igen sok az ott élő európai emberek ráérő ideje és ez meglátszik a sport minden ágán. Csak éppen az alligátorvadászat nem népszerű, aminek oka az, hogy eddig alligátorra csak nappal vadásztak, amikor a nagy állat a folyó partján, a forró napon aludt; ilyen magatehetetlen vadat leteríteni nem nagy élvezete a vadászembernek. Új módszert eszeltek tehát ki. Sötét éjjel, apró lélekesztőn, lámpafény mellett és egy szál fegyverrel keresik fel az alligátort ingoványokban, hogy szemtől-szembe kerülhesenek vele.

Két négerrel beszálltunk keskeny lélekesztőnkbe

— írja Chalmers — én és társam, Perkins. Az egyik néger, William evezett, a másik, John a sajka elején gubbasztott, elzárható lámpát tartva a kezében. Perkins és én középen ültünk, térdünkön lövésre készen álló puskáinkkal. Elhagytuk Port-Royalt és néhány perccel később a nagy kikötő kingstoni részén levő mocsaras sűppedékbe értünk.

Először voltam alligátorvadászaton. A barátságosan utnak minden legapróbb részletére emlékszem. Még most is hallom az evező tompa zaját; látom a foszforeszkáló habokat, amint lélekesztőnk keresztülsiklott rajtuk és azt a kísérteties fehér nyomot, melyet sajkánk maga után hagyott. Lázás izgatottsággal szorongattam fegyveremet s minden apró zörejt, mely fülemet megütötte, ezerszeresre növekedett a képzeletemben. Kisérőim azonban egészen jól érezték magukat. Sőt Perkins, a vén róka, valami nótát dudolt, mely virágról és tavaszról ábrándozik; John melankólikus négerdalt zümmögött. Amint az ingovány mélyére jutottunk, az ének elhallgatott.

mátor mondott birái előtt: «Itt állok, nem tehetek másképp; Isten engem úgy segítjen!»

Nincs a paragrafus ellen apelláta; nincsen helye panasznak; egyedül a legfelsőbb királyi kegyelem az csak, amely segíthet a szomorú valóra ébredt nyugdíjazott főerdőőr baján s megadja neki az ő igazságát.

Most olvassuk «Az Erdő» című laptársunk vezércikkében, hogy a miniszterelnök ur által legközelebb tett nyilatkozat szerint dolgoznak már a nyugdíjtörvény revízióján s azt új, egész modern, minden igényeket teljesen kielégítő alapra fogják fektetni.

Az erre kiküldött szakemberek tanulmányoznak, dolgoznak serényen, mi pedig mesét mondunk nekik a főerdőőrrel, akinek tíz napja tíz esztendő rabolt el hosszú, fáradságos szolgálatból; akinek ez a tíz nap évenként háromszáz koronát fog megenni a jól megérdemelt nyugdíjából, ha csak a királyi kegyelem meg nem menti számára.

Mesét mondunk, az egy nap egy esztendő meséjét nektek, vezető férfiai a hazának, akiknek meg van a mód és a hatalom arra, hogy megszüntessétek az eddigi igazságtalanságot s megadjátok mindenkinek azt, amit teljesített szolgálatátal megérdemelt, amire busásan rászolgált.

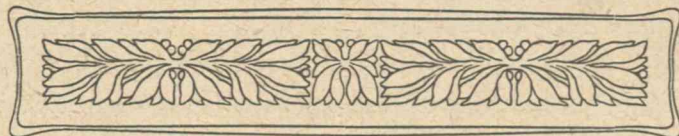
Mesét mondunk, de nem azért, hogy azzal elaltassunk, hanem hogy hallása ébren tartson s serénykedjete a nyugdíjtörvényünk revizionális munkálatainál, mert itt a tizenkettedik óra s ideje már, hogy sütbá dobjuk az elavult, régi és sok méltánytalanságot szülő nyugdíjtörvényünket!

— Csend legyen! — parancsolta Pekins. Néma csendben fordultunk be valami szűk, csatornaszerű vízbe, amilyen itt igen sok akad. Sohasem felejttem el ezt a rémséges csendet. William evezője zajtalanul szelte a habokat...

Különös egy hely volt ez az ingovány éjjel. Kétoldalt sűrű bozót alkotott falat; a bozót ágai fejünk felett összeölelkeztek s elfogták azt a kis fényt is, ami a csillagtalán égből előbb ránk derengett.

Perkins halkán intett. Minél sötétebb ez éjszaka, annál jobb.

Egyszerre élénkség támadt körülöttünk. Ezernyi láthatatlan bogár és szárnyas zaja. Az a tudat, hogy egyik sem mérges, — megvallom — megnyugtató, mert a rémes környezet, az ismeretlen hangok, a sok várakozás annyira urrá lett idegeimen, hogy reszkettem. Nem láttam magam előtt mást, mint a lámpával gubbasztó néger körvonalait, amelyek sötétben váltak el a lámpa ellenzője alól kiszűrődő derengő fénytől. Nem szólt egyikünk sem egy szót sem. Valamennyiünk

Két hét egy amerikai őserdőben.

(Folytatás és vége.)

Az Adirondack hegységben, ahol annyi sok a tó, a folyó és a patak, a leginkább használt s legkényelmesebb közlekedési eszköz a csónak; szálljunk hát mi is csónakba és ismerkedjünk meg kissé a vizek életével.

Csónakunk könnyen siklik tova a tó sima tükrén és mi kényelmesen gyönyörködhetünk a tópart változatos, de mindig szép panorámájában. Fejünk felett nyilsebesen elsuhan egy fecskecsapat, ezek azonban nem a mi európai fecskéink, hanem amerikai sarlósfecskék. Fenn magasan egy halászsas (*Pandion carolinensis*) méltóságos lassúsággal uszik a levegőégben, de egyszerre csak villámgyorsan lecsap a tó színére és nyomban erre nagy lucskosan ismét felszökik a vízről egy szép lazacot tartva karmai közt, amelylyel azután diadalmasan odébb áll.

A víz színén gyakran milliószámra cikázik egy vizenjáró poloska, néhol meg egy keringőbogár nagy csapatokba verődve üzi bohó játékait. Csendesebb öblökben egy aransárga virágu tavi rózsza tenyészik; a víz színén uszkáló leveleiről közeledtünk gyorsan felrepül és menekül sok *Donacia palmata*, egy olyan bogár, amelynek európai fajrokonai szintén vizenyős helyeken nő-

szeme a sötétbe meredt, hogy valami tárgyat felismerjünk. Egyszer-másszor John felemelte lámpáját, csillogó szemével belebámult az éjszakába, aztán megint némán elfodte és leeresztette a sajkába.

Még mindig nem láttunk alligátort. Én azon tűnődtem, hogyan lehet a lámpa el-elsikló, bizonytalan fényénél kikémlenni az állatot. William vigyázva, nesz-telenül, ügyesen kezelte az evezőt. John felkapta a lámpát és bevilágított az éjszakába.

Egy, két, három, négy, öt másodperc. A fény nem sülyedt le. William megállította evezőjével a lélekvesztőt. Tudtam, hogy ez a jel. Itt az alligátor.

Csak néztem, néztem a sötétben; semmit sem láttam. A két néger csendesen ült a helyén; azután John megforgatta a lámpát lassan, egészen lassan, egyik oldalról a másikra; felemelte, megint leeresztette és szünet nélkül a fényben reszkető vízfelületet vizsgálta. Talán tévedett? Amint azonban a lámpát kissé oldalt fordította, a víz színén valami felcsillanó fényt vettem észre, mintha csak vörös gyémánt ragyogása

nek, de éppen nem élénkek, sőt meglehetősen lusták szoktak lenni.

Hagyjuk most el a tavat és tegyünk egy csónakkirándulást valamelyik folyón vagy nagyobb patakon felfelé. A folyó, vagy patak torkolata táján mocsaras vidékre jutunk. Nálunk az ilyen helyeken a fűzfák uralkodnak, itt azonban a vörös jávor és a hamvas éger, míg a fűz csak bokoralakban szerénykedik. A partot páfrányok és a nálunk csak a kertekben termesztett fűzlevelű gyöngyvessző (*Spiraea salicifolia*) szegélyezik. Imitt-amott a mocsári vadrózsa (*Rosa carolinensis*) egy-egy elkésett virága piroslik. A part iszapja tele van a virginiai szarvas nyomaival, néhol a mosómedve nyomaira is rábukkanunk. A víz fölé hajló egyik faágon megpillantunk egy amerikai jégmadarat (*Coryle alcyon*), mely kevésbé diszes köntöst visel, mint a rikitó tollazatu európai jégmadár. A víz fölött sötétkéék szitakötők lebegnek és villámgyors röptü természetes fajrokonákkal szunyogokra s másféle röpülő rovarokra vadásznak, míg a távolból az amerikai dobosgém (*Botaurus lentiginosus*) öblös hangja hallatszik.

Majd elérünk csónakunkkal egy alkalmas helyre, ahol tanyát üthetünk. A csekély víz miatt nem érhetjük el csónakunkkal a parot s e miatt — hosszuszáru gummicizmánkban lévén — belépünk egyszerűen a vízbe és iszapba, kihordjuk a csónakból holminkat s a csónakot is a partra huzzuk. Nemsokára fel van állítva a sátor, benne minden cókák rendbe hozva s mi meglepődéssel tekinthetünk körül rögtönzött tanyánk tájékán.

lett volna. Feltűnt, eltűnt; megint feltűnt, megint eltűnt. Harmadszor is feltűnt, de most már mozdulatlan maradt.

Ez volt a döntő pillanat. A bestia kíváncsisága vesztét okozta. Szemügyre vett bennünket és lámpánk fényétől csillogó szeme árulójává lett. Lassan felemelkedtem. Hallottam szívem dobogását, de azért céloztam és tüzeltem. Egy pillanatig minden hang megszűnt körülöttem. Kétségbeejtő csend lett. Aztán mindnyájan mozgolódni kezdtünk. Vajjon talált-e a golyóm? Igen, talált; az alligátor irtózatossá fordult fájdalmában meggörbült. Felemelkedett és farkával korbácsolta a habozó vizet. Láttuk sárga hasát, mire még három-négyszer tüzeltem. Az állat mozdulatai elbágyadtak. Vége volt...

A ravnicei vérfürdő.

A bosnyák okkupációnak, amely annyi magyar legény vérébe került, egyik legszomorubb lapja a ravnicei mészárlás, mely ezelőtt harminc esztendővel, 1878 augusztus 13-án történt.

Hamarosan előkerülnek a főzőedények, az élelmiszerek, kigyul és vigan pattog a tűz, föléje akasztott üstben melegszik a legizletesebb amerikai étel, a sült stb. Félvérű indián emberünk eközben szakértelemmel süti egy tepsiben a buza, vagy tatárkalisztból készült lepényt, mely jávorfa cukorral meghintve és jól megvajazva nem csak itt, hanem egész Kanadában az erdei munkások és vadászok egyik kedvenc étele s amely kivált nagyobb kirándulásokon a kenyér helyét is pótolni szokta.

A jávorfacukor itt házilag készül, olyformán, hogy a cukros jávor (*Acer saccharatum*) törzsét tavasszal megfúrják s a belőle kicsepegő folyadékot összegyűjtik s azután hevítéssel megsűritik. Így lesz belőle jávorfaszirup, vagy ha még jobban elpárolják, jávorfacukor. Azt mondják, hogy egy kilogramm cukor előállításához körülbelül 80 liter folyadékra van szükség.

Amilyen gyorsan felállítottuk, éppen olyan gyorsan el is bonthatjuk a tanyánkat. Mindenféle holmi, edény, élelmiszer stb. a nagy hátikosárba kerül, a sátort összegöngyöljük, a csónakot ismét a vízre huzzuk és tovább megyünk.

Helyénvalónak tartom még az itt használt csónakról is egyet-mást közölni. Ez a csónak az indián canoe. A canoe szilárd belső váza a fehér cédrus (*Thuja occidentalis*) fájából készül; ezt a vázat azután a papiroskérű nyirfa (*Betula papyracea*) kérgevel vonják be. Épp emiatt a papiroskérű nyirfa népies neve: «canoe birch» (csónaknyirfa). A csónak bevonására természetesen csak

Augusztus elsején rekkenő hőségben lépte át a budapesti harminckettedik gyalogezred a dalmát határt. Nagy fáradalmak közt érték el Stólacot, melyet a második zászlóalj szállott meg. Ennek a parancsnoka Huletzky, parádét szerető őrnagy volt. A nyolcadik század a török temetőben a szabad ég alatt ütött tábor. A legénység még jóformán ki sem heverte a sok nélkülözést, amikor augusztus 12-én parancs érkezett az őrnagytól, hogy másnap a század menetgyakorlatot tartson Lubinyéig. Medved százados reggel hat órakor a negyedik szakaszt tábori őrségül hagyva hátra, elindult századával. Oly biztossággal érezte magát, hogy még a fegyverek závarzatáról sem vettette le a por és sár ellen oltalmazó posztót. Az elővédet Kuklenderovics Emil tiszthelyettes, ráckevei fiú vezette, az utóvédet pedig Péch tartalékos hadnagy. Az oldalvédek kiküldéséről azonban a kapitány teljesen megelégedett, amely mulasztás rettenetesen meg is bosszulta magát.

Harmadfelőráig marsoltak az irgalmatlan rossz úton a szegény bakák, míg végre egy, még a rómaiak

vastag törzsű nagy fák kérgét lehet használni, minthogy azonban az Egyesült-Államok lakottabb és könnyebben hozzáférhető részein az ily öreg fák már meglehetősen kipusztultak, a csónakok bevonására most általában csak gyapotból szőtt erős vitorlavásznat szoktak használni, melyet olajfestékekkel vízhatlanná tesznek.

Az indián canoe hajtására rendes körülmények között csak egy 3 m. hosszú rud szolgál, minek az a nagy előnye, hogy a csónakot csekély kis helyeken és sebes folyású vizeken is biztossággal lehet hajtani, csak mélyebb vízben, ahol a rud nem éri a feneket, használnak jávorfából faragott rövid lapátot. Az indián canoe nagy előnye, hogy járása gyors és amellet zajtalan, irányítása könnyű s hogy még alig pár arasznyi vízben is használható.

Azon esetben, ha a víz csekélyebbé válik, ha valamely zuhatag áll utunkban, vagy ha elfogy alólunk a víz s mi mégis egyik völgyből a másikba, egyik tótól a másikhoz akarnánk jutni, a csónakot egyszerűen kiemeljük a vízből s azt a vállunkra véve cepeljük tovább, ami nem is igen nagy feladat, mert egy 4 m. hosszú canoe súlya átlag 35 kg. és még az 5 m. hosszú is csak 45–50 kg.-mot nyom, tehát még ezt is elbirja egy ember.

Íme, ilyen a világ, ilyen az élet az észak-amerikai Adirondack hegységben. Így éltem és így töltöttem én is ott két hetet a szabad természet ölében, élvezve az őserdő szépségét és tanulmányozva annak érdekes állatvilágát; de

nemcsak élveztem és tanulmányoztam, hanem szorgalmasan vadásztam is, nem ugyan nagy vadra, hanem rovarokra s a sok mindenféle más állatokon kívül mintegy 2500 darab rovarot gyűjtöttem a Magyar Nemzeti Múzeum részére.

Ezzel a gazdag zsákmánnyal megrakodva hagytam el az Adirondack hegységet. Csónakon elérve az őserdőnek egy oly pontjára, ahol már kocsit is van, felszálltam egy farmer (tanyás) kocsijára és azon mentem a legközelebbi vasuti állomásig.

Midőn így kifelé haladva már csak utoljára gyönyörködtem az őserdő szépségében, az ut mellett, az erdő szélén egyszerre csak egy szép virginiai szarvast pillantottam meg. A pompás állat alig 10–15 lépésnyire az utunktól teljesen mozdulatlanul állt, akár csak mint valami kitömött példány, csak éppen hogy a füleit lebbentette meg néha. Még akkor sem mozdult meg, mikor a kocsival egészen közelébe értünk, hanem csak nyugodtan nézett ránk nagy, okos szemével. Ez valóban festői látvány volt. Mintha csak az őserdők tündére varázsolta volna oda végső üdvözlétül a távozónak...

Íme, ezekben adtuk az amerikai őserdőnek s az abban nyüzsgő életnek leírását s gondoljuk, hogy tisztelt olvasóink így is szívesen időztek ott s gyarapították ismereteiket.

Terjesszék lapunkat és igyekezzetek
== új előfizetőket szerezni! ==

idejéből származó ciszterna mellett, amely az esőviz felfogására szolgált, a kapitány pihenőt adott. Egy hercegovinai keresztény asszony sűrű keresztvetések között közeledett feléjük s figyelmeztette a kapitányt, hogy az alig félóránnyira eső hegyszoros ormait turkik tartják megszállva, akik állig vannak felfegyverkezve. Arra kérte a vojvodát, — így címezte Medved századost — hogy forduljon vissza, ahonnan jött, mert nagy szerencsétlenség fog a sváb császár katonáira szakadni. Pedig kár lenne ennyi fiatal legényért.

Csernagovác káplár tolmácsolta az asszony figyelemztetését, mire a kapitány, ki azon a napon fölöttébb jókedvű volt, egyet legyintett kezével:

— Vén asszony fecsegése az egész!

Ezzel egy papirosforintot nyomott az asszony markába s virszinaszivarra gyujtván, elindult századával. Közvetlen a Ravnice előtt lévő hegyszorosban azonban kellemetlen meglepetés érte. Ugy történt minden, amint az asszony megjövendőlte. A hegyszoros mind a két oldalát Fehovics-Zukov Ádám felkelővezér

szállotta meg ötszáz emberével, akik kitűnő hátultöltő fegyverükkel jobbról-balról gyilkos golyózápporral árasztották el a bakákat. A szegény fiúk hiába kapkodtak fegyvereikhez, amikor a kapitány lövést vezényelt. A závarzatot eltakaró posztódarabot a nagy sietségben nem tudták legombolni. Egyik a másik után rogyott össze, a megmaradottakat pedig az ellenség handzsárral rohanta meg. Medved kapitány a felkelővezérrel került össze, akinek fejét kardjával kettéhasította, de a következő percben már egy borotvaélességű handzsár leütötte a kapitány fejét.

A felkelők rövid harc után a még életben maradt katonákat az elővéddel együtt irgalmatlanul felkoncolták s holttesteiket megcsonkították. Az utóvéd megmenekült katonái közül Héring Mátyás századtróbitás vitte meg a vészirt Huletzky őrnagynak, aki rögtön riadót fuvatott, de mire zászlóaljával a harctérre ért, a felkelők Lubinye erdőségeibe iramodtak. Sőt még halottaikat is magukkal cipelték.

Egér- és patkányirtás.

Csakis a gazdaember tudja igazán, hogy milyen sok bajt okoz a háznál az egér és a patkány. Kis háztartásokban egy jó macska képes tisztántartani az egész házat ez alkalmatlan vendégektől; a gazdaságokban azonban, ahol csürök, pajták, istállók, kamrák, ólak, trágya- és szemétdombok érik egy végben egymást, ott sem macskák, sem patkányirtó kutyák nem tudnak eleget tenni feladatuknak, mert oly sok a patkány- és egérlük, hogy nem juthat mindegyik elé egy-egy ór. Legajánlatosabbak patkány- és egérirtásra az alább leírt irtószerek.

Az első szer a következő vegyületekből áll: száz rész száraz juhturó, illetve megreszelt juhsajt, husz rész glicerin, ötven rész szénsavas bárium, tíz rész árpaliszt. A keveréket téstávká gyurjuk s apró pogácsákat készítenk belőle, melyeket buzalisztben hempergetünk meg, hogy ne tapadjanak. A pogácsákat azután éjjelre a patkány- és egérlükaknál több rakásban elhelyezzük; gondoskodván arról is, hogy minden rakás közelében valamely erre alkalmas edényben víz is legyen s az edényt a talajba süllyesszük be, hogy az állatok kényelmesen hozzáférjenek.

Ha a pogácsából az állat jóllakott, kiállhatatlan szomjúságot érez utána és nagyot iszik; ennek azonban a következménye nagyon szomorú, mert amint a víz a pogácsák anyagával összevegyül, az állat menthetetlenül felpukkad.

A második szer nagyon egyszerű és nem is áll egyébből, mint buzalisztből, amely erősen meg van keverve gipszzsel. E mellé is vizesedényt kell állítanunk, hogy az állat ihassék, mert ivás után azáltal biztosan elpusztul, hogy a gyomrában a gipsz megkeményedik.

A két utóbbi szer feltétlenül biztos; megkívánja azonban, hogy amikor alkalmazzuk, minden más apró fajta háziállatot zárjunk ki az illető helyiségből, mert azok ha nem is mérgezik meg magukat a szer élvezete által, de rajtuk is bekövetkeznek a szomorú tünetek, amelyek a patkányok- és egereknél, sőt a gipsz rájuk nézve is halált hozó.

Van végre egy harmadik, igen hathatós és annyiban is nagyon kitűnő szer, hogy annak alkalmazásakor nem kell kutyáinkat és macskáinkat a veszedelemtől féltetnünk, mert a szer csak a rágcsálókra bír mérgező hatással, míg egyéb állat meg sem érzi. Ezen szer a tengeri hagyma (*Scilla maritima*), amely Európa déli tengereinek vidékén, homokos partokon egész vadon tenyészik. Ez feltétlenül a legjobb patkánymérég, mely a görényt is teljes biztonsággal megöli.

Még egy kitűnő módját ajánlhatjuk a patkányok

és egerek elűldözésének a háztól. Ez abban áll, hogy összefogunk egér- és patkányfogóval néhány állatot s azokat azután ecset segélyével bekenjük kátránnyal, vagy egyszerűen megmártjuk őket benne, azután pedig szabadon bocsátjuk. Az állatok visszamennek ezután régi tanyáikra és magukkal viszik a kátrányillatot is, melyet ki nem állhatnak s elűldözik az egész családot, sőt az egész állományt legalább is a szomszédba s jó időre megkímélnék bennünket további látogatásaiktól. Ugyanezért igen üdvös ott, ahol egér- vagy patkánylúkat találunk, azokba némi kátrányt önteni.

A táplálkozás hibái.

A legtöbb hibát a táplálkozás körül követjük el. Egy elmés francia fiziológus a következőt mondta a táplálkozásról:

— Mondd meg, hogy mit eszel és tudni fogom hogy ki vagy.

A minap Noorden tanár, aki a bécsi egyetemen Nothnagel professzor utódja, igen érdekes előadást tartott egy orvostudományi körben a helyes és hibás táplálkozásról. Mivel igen hasznos az egészségre, ha illetékes helyről tudjuk, mit és mennyit együnk, hogy táplálkozásunk helyes legyen, leközöljük ezen előadás fontosabb részeit.

A legtöbb ember többet eszik a kelleténél. Az izom fejlesztésére szükséges táplálék mennyisége egyforma marad mindig; tehát amivel többet eszünk, azzal hájat fejlesztünk. A hizásnak igen erős előmozdítója az alkohol. Az alkohol rövid időn belül elég és míg ezt a processzust folytatja, a többi anyagnak elégségét gátolja. Kilencvenhárom gram alkohol egyenlő értékű hetven gram zsírral. Míg a kilencvenhárom gram alkohol elég, addig megtakarítjuk a hetven gram zsír fogyasztását, azaz elégségét a gyomrunkban. Ezért van, hogy az olyan ember, aki sok alkoholt iszik, erősen hizik. A kényelmes életmód és a bőséges táplálkozás ellensúlyozó testi munka nélkül, szinte elhíjasodást okoz. Van aztán olyan ember, aki a hizást örökli; az ilyen alig eszik valamit s mégis terjedelmes lesz; az ilyennek erős testi mozgás ajánlatos. Sokan azt tartják, hogy a soványító kúra ártalmas az egészségre. Noorden tanár azt állítja, hogy ez tévedés. A soványító kúra csak az olyan embert teszi beteggé, aki nem alkalmas erre a gyógyító módszerre, avagy akin nem a helyes kurát alkalmazták. Az erős soványító kuráktól óva int a tanár. Husz-huszonöt kilogram súlyvesztéseget a legerősebb szervezet is megérez. Legjobb a súly fogyását fokozatosan öt-öt kilónként előidézni, mert akkor a kurának nincsen semmiféle háros hatása. Öreg emberek pedig őrizkedjenek minden erőltetett fogyástól. Szívbetegségeknél vagy betegeknek azonban ajánlatos az okosan alkalmazott soványító kúra. A szív munkáját ugyanis igen megkönnyítjük, ha a felesleges hájburoktól megszabadítjuk. Reumatikus bántalmaknál is használ ez a kúra. Noorden tanár három fogyasztó módszert különböztet meg: első-, másod- és harmadfokut. Az utóbbi kettőt nem szabad házikezeléssel megkísérelni, mivel gondos

orvosi felügyeletet kíván. A soványító kura főfeltétele a vizivás csökkentése, különösen evés közben. A víz, ha csekélyebb mennyiségű, fokozza az anyagok égési processzusát és megakadályozza a híz képződését. Az ugynevezett izzasztó kurák mit sem érnek soványítás szempontjából. A lovaglás sem mozditja nagyon elő a test súlyának fogyását. Ha kövér ember lóra ül, talán a lóva lesoványodik, de ő ugyanolyan kövér marad, mint volt, mert a hátizmok erős mozgása olyan nagy étvágyat gerjeszt, hogy a lefogyást még többszörösen pótolja a bőséges táplálkozással. Masszázs-kúra sem vezet eredményre, ha soványító eszközül használjuk. A masszázs hasznos az izmok erősítésére, de a hájra hatástalan. Legjobb fogyasztszert a kitartó gyalogséta.

A késő őszig való legeltetés.

Az ideai takarmányhiány sok gazdát arra kényszerít, hogy a legutolsó percre legeltesse barmait, illetve míg valami harapnivalót találnak a szabadban. Azonban ez nálunk nemcsak takarmányszűk esztendőben szokott megesni, hanem mindig, mert az értelmetlen gazda azt hiszi, hogy minél tovább legel a jószág kint, annál jobban jár ő, annál több szénája megmarad. De ezen okoskodás helytelen, mert úgy a leszáradt, mint az őszi friss fűnemű arra szolgál, hogy télen át a rétnak oltalmat, takarót nyújtson és a növények gyökérzetét védelmezze a hideg időjárás ellen; de védelmet adjon különösen azoknak a friss hajtásoknak, amelyek majd tavasszal fognak kifejlődni és télen át rendesen csak csiraként húzódnak meg a földben. Aki tehát egészen késő őszig legeltet, az saját magának árt és a réjtét, vagy legalább is annak tavaszi termését tizedeli meg. A későn való legeltetés azonban egyébként is nagyon ártalmára van a rétnak és azt idő előtt hasznavehetlenné teszi, amennyiben a jószág a rendszerint már felázott talajt túlságosan összetapodja és a mély nyomokban tócsák keletkeznek, melyekben az egészséges fűnemű csakhamar kivész és a savanyu, egészségtelen fű út bennük tanyát.

Erdőőrök és vadőrök jutalmazása.

A Baranya-, Somogy- és Tolnavármegyei Erdészeti és Vadászati Egyesület Baranyasellyén tartott ideai közgyűlése az egyesület működési területén szolgálatban álló erdőőri és vadőri személyzet állandó jutalmazására nézve egy igen érdekes, jelentőségében pedig különösen figyelemre méltó szabályzatot alkotott. Az erdőőrök részére ugyanis évenként kiadandó 100, 50, 30 és 20 koronás, vadőrök részére pedig szintén 100, 50, 30 és 20 koronás jutalmakat rendszeresített az egyesület, amelyekkel olyan erdőőröket és vadőröket jutalmaznak, akik az erdőítés és az erdei kihágások

megakadályozása terén, vagy a hasznos vad tenyésztése és ápolása, a duvadak sikeres pusztítása és az orvadászat megakadályozása körül érdemeket szereznek.

Boráldás és zónaivás Olaszországban.

Olaszországban mérsékelt termés mellett is annyi a bor, hogy a vincellérek a régi bort egyszerűen ki-folyatják, mert a hordóban megtörik. Ha pedig olyan rendkívüli jó termésnek az átka szakad Olaszországra, mint aminő a tavalyi is volt, akkor a szőlőtulajdonosok egyszerűen kétségbe vannak esve és a kormányhoz fordulnak segítségért. Most is a kormánytól várják a jó megoldást, mert az idén újból rengeteg bortermés «fenyegeti» Olaszországot. A pénzügyminiszter azt mondja, hogy tessék minden olasznak évenként egy literrel többet inni, akkor mindjárt segítve van a bajon. Mivel azonban nem bizonyos, hogy az olaszok megteszik-e, a bortulajdonosok kénytelenek mást kieszelni, hogy boraikon tuladhassanak. Egy találékony cataniai korcsmáros a zónaivással próbálkozik meg, ami abból áll, hogy pincéiben mindenki annyit ihatik egy óra alatt tizenöt centesiméért, amennyi csak beléfér. Követte is példáját azonnal egy acciacatenai korcsmáros, de ez már az óránkénti előfizetési árat tíz centesimóra szállította le, két órai ivásért pedig csak tizenötöt kér. Képzeltető, hogy az olaszok ezen kedvezményt milyen alaposan igénybe veszik. Bologna környékén a zónaivás szintén divatban van, csak hogy itt a borok finomabb minősége miatt az előfizetési ár magasabb; az első órára negyven, a másodikra harminc, a harmadikra husz centesimo. Van is most Olaszországban részeg ember elég.

Házasság a fa tetején.

A Philippinák lakói különös módon kötnek házasságot. Ha a fiatalember és leány megszeretik egymást s házasságra akarnak lépni, akkor a szülők lehetőleg két olyan karcsu pálmafát keresnek ki, melyek egymás mellett nőnek s körülbelül egyforma nagyok. A lakodalmas nép elmegy a fákhoz, a jegyesek pedig adott jelre felmásznak a fára. Kiki a magáéra megy fel. A fa tetején kezet nyújtanak egymásnak s a vőlegény addig húzza magához menyasszonyát, míg homlokuk össze nem ér. A menyasszony természetesen tőle telhetőleg igyekszik segíteni a vőlegénynek. Ha ez megtörtént, a jelenlevő legidősebb benszülött a házasságot megkö-töttnek nyilvánítja előttük.

A jókedvű istennyila.

Valle Invario, északolaszországi faluban a minap nagy égháború volt. Dörgött az ég s hányta villámain, hogy vakultak bele az emberek. Egy eltévedt villám Pietro Poletti házába vágott le; áthatolt a háztetőn, keresztül a mennyezetben és bejutott egy másodemeleti szobácskába, melyben egy négy éves leányka aludt a bölcsőjében. A kanyargó istennyila össze-vissza cikázott a szobában, öt helyen is kárt tett a falban, lepörkölte a bölcső felett függő képet és széjjelszórta a polcokon elhelyezett apróságokat. Azután lyukat ütött a padlóba és lelátogatott rajta keresztül az első emelet egyik szobájába, amelyben egy anya aludt három kis

gyermekével. A falakról itt is lepattogtatta a vakolatot, az ágy felett függő képet keretestül elhamvasztotta, megolvasztott egy kis fémcsemettyűt s füsttel, büzzel árasztva el a szobát, még lejjebb ment egy emelettel, egyenesen Gentináné szobájába. A szegény nőt majd halálra rémitette azzal, hogy az ágyát kerülgette, míg aztán gondolt egyet és átment a szomszédos istállóba. Ott eltűnt egyszerre, senki sem tudja hova, merre. A ház lakóit olyan alaposan megréftálta a jókedvű istennya, hogy mindannyian betegek a látogatásának.

Szerkesztői üzenetek.

Csekey Károly urnak, Várszeg. Igéretének beváltásával nagyon le fog kötelezni; szeretnők ugyanis a kartársaknak lehetőleg teljes címtárát összeállítani s éppen ezért kérjük mindenfelől az illetők cím és lakjegyzékét. — **Erdélyi György** urnak, Pereces. A lapot megrendelése óta rendszeresen küldtük s így csak a postán kallódhatott el. Most mult számunkkal az előző kettőt is elküldtük s eddig már bizonyosan megkapta. — **N. L.** urnak, Nagyatád. A kérdéses ügyet nem akartuk addig elintézni, míg a dolog mibenállásának személyesen nem néztünk utána. Most pár nap múlva kézhez kapja a kész munkát. Addig is szíves türelmüket kérjük. — **Baka János** urnak, Csurgó. A madár teljesen feloszott állapotban, negyednapra érkezett meg s így már nem lehetett praepalálni. A nyári meleg időszak egyáltalán alkalmatlan ilyenek küldésére s kár is érte ilyenkor minden fáradság.

A kiadóhivatal postája.

Tóth Ferenc urnak, Vojlovica. A beküldött 4 koronát köszönettel vettük s azzal előfizetése jövő évi január hó végéig van kiegyenlítve. — **Ifj. Langhammer József** urnak, Kolozsvár. A címet kiigazítottuk s a lap terjesztésére vonatkozó szíves ígéretének beváltását várjuk. — **Viertl Jenő** urnak, Csicsó. Megnyugtatóra értesítjük, hogy a július hóban postára tett 2 koronát megkaptuk. — **Munteán Pantilimon** urnak, Baramlaka. A közölt időig szívesen várunk. — **Grellneth Ferenc** urnak, Batiza. A hiányzó 31-ik számot utánküldtük. — **Grellneth János** urnak, K.-Dumbrava. Nincs miért megbocsátanunk; a küldött 4 koronát most is köszönettel vettük. — **Köteles Ferenc** urnak, Sítér. A második félre szóló 4 korona beérkezett. — **Sas József** urnak, Görscsön. A szeptember hó végéig szóló 6 koronát megkaptuk.

HIRDETMEÉNYEK

4400/1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nyitravármegyében, Nyitra székhelylyel egy kerületi erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 500 K bérfizetés, 100 K lakbér, 140 K utiátalány és 60 K faváltság, összesen 800 K javadalmazás van összekötve, mely a beosztott birtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltat ki.

Pályázhatnak olyan magyar honpolgárok, akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják s esetleg a tót nyelvben is jártasak s egyuttal az 1879.

évi XXXI. t.-c. 37. §-ában irt kellékeknek megfelelnek.

A kellően felszerelt kérvények f. évi szeptember hó 14-ig hozzám nyújtandók be.

A kitűzött határidőn túl beérkezett pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás betöltése hivatalos helyiségemben megtartandó választás után fog megtörténni s arra f. évi szeptember hó 21-én délelőtt 10 órát tűzöm ki.

A megválasztott erdőőri állását legkésőbb f. évi október hó 1-én elfoglalni köteles.

Nyitra, 1908. augusztus 4.

Főszolgabíró.

Sz. 13849/908.

Hirdetmény.

Brassó szab. kir. város, Osánc-Zaizoni erdőgondnokságánál egy II. oszt. erdőőri állás kerül betöltésre.

Evi fizetés 500 korona; igény a városi szervezeti szabályrendelet 116 §-ában meghatározott pótlékra (öt-öt éves pótlék, 100 korona lakbér, vagy természetbeni lakás és ruházat, 12 korona csizmaátalány és 24 ürm. bükkdorongfa.

A kinevezés egy évre ideiglenesen történik, melyre kielégítő szolgálattétel után a véglegesítés megtörténik.

Az erdőőri szakvizsgát letett pályázók felhivatnak, hogy sajátkezüleg irt pályázati kérvényüket, nyelvismereteik felemlítése mellett, egy erkölcsi, egy szolgálati, valamint egy főorvosi bizonyítvánnyal felszerelve a városi erdőhivatalnál Brassóban legkésőbb 1908. évi szeptember hó 15-ig nyujtsák be.

Brassó, 1908. augusztus 12.

A városi tanács.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.

TÖLGYMAKKOT

fenyőtobozokat és lombfamagvakat
legmagasabb áron vásárol és min-
ooo tázott ajánlatokat kér

FARAGÓ BÉLA

magpergető intézete, Zalaegerszeg

HIRDETÉSEKET

JUTÁNYOS ÁRON FELVESZ AZ
ERDÉSZETI UJSÁG

KIADÓHIVATALA

52

Egyedüli ferlachi gyártmány

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem: Páris 1906. 46 remekelés.

OGRIS MARKUS FERLACHBAN KARINTHIA

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállit elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling fegyverekben. Súlyuk 2·8—3 kg.

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver
 210 korona gyári árban.

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6·7 mm és 9 mm öbű
 400 lépésig jótállás mellett a legpontosabban belőve ára 190 korona.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb füstnélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve egész hossza 101 cm súlya 2·5 kg. nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas ára 190 korona.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm öbű ára 140 kor.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

Fáj minden tagom,

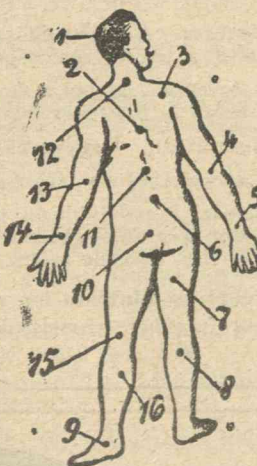
(tudassa velem, testének mely számu részén érez fájdalmat.)

törődött, kedvetlen, levert, kimerült vagyok. Ily szavakkal vagy érzelmekkel ébred, jár, kel, fekszik le az ideggyenge ember.

Nem egészséges, nem boldog azon egyén, aki folytonosan vagy ritka megszakításokkal gyengeségről, rosszulétről, hátfajdalmakról, törődöttségről, kedvtelenségről panaszkodik, aki bátorságát és erejét veszve önmagában nem bízik, aki nem talál örömet munkában, társaságban, olvasásban, mulatozásban, ki mindig saját bajait, saját gyengeségét, tehetetlenségét látja maga előtt, legkisebb jelentéktelen tünettől is kétségbe esik.

Szervezetéből, idegrendszeréből hiányzik a szükséges éltető elem, a villamosság. Csak azon férfiak és nők felelhetnek meg hivatásuknak és kötelességeiknek, csak azok élvezhetik az élet örömeit teljességgel, akik teljes idegerejük birtokában vannak, erősek és egészségesek.

Az **Elektrophor** villamos orvosi gyógyító készülék a legtermészetesebb gyógyerőt, a villamosságot szolgáltatja, a kimerült szervezet, a gyenge, elernyed, fájdalmas szervek, idegek, izmok erősítésére, gyógyítására. Visszaadja a kimerült, törődött, testileg és szellemileg elgyengült, elkedvtelenedett öregek, férfiak és nők megfelelő életerejét, megszabadítja őket az ideges ingerlékenység, munkakedvtelenség, életunság és a nyomasztó érzetektől, a fejfájás, fejnyomás, fejfűgás és szédülés, ideges szívdobogás, étvágytalanság, bélrenyheség, az évek óta fennálló csúzos, köszvényes fájdalmaktól, az ischias, zsába, hát- és kereszt-fájdalmaktól.

Az **Elektrophor** erősíti az idegeket, megújítja a vérünket, élesíti az eszünket és érzékeinket, a vér keringésének és idegrendszerünknek a szabályos működését biztosítja és megóv bennünket minden betegségtől. **Bourg** dr. tanár, a párisi egyetem orvosi fakultásának tagja, az Elektrophorról a következőkép nyilatkozott:

„Nemcsak köszvényt, reumát, görsöket, idegességet és asthmát gyógyítottak vagy legalább is enyhítettek ezer meg ezer olyan esetben „Elektrophor”-ral, amelyben az orvosok tudománya csodót mondott, hanem idegbetegségek, fejfájás elgyengült férfi erő kólika, fűlzugás, almatlanság, hipochondrikus-állapotban levőknel, de különösen székrekedésben és aranyérben szenvedők baja ellen alkalmazva, egynéhány nap mulva, de sok esetben néhány óra mulva is csodálatos enyhülést észlelték. Fájdalmas női betegségekben szenvedők majdnem biztos enyhülést és gyógyulást nyernek. Áldott állapotban lévő nők sikerrel használhatják.

Nem romlik! Örökké eltart! — Egy teljes kis készülék ára 25 kor. Gyenge szervezetiek részére. Egy teljes nagy készülék ára 50 kor. Idült betegségek gyógyítására. Különleges Elektrophor igen erős árammal 100 korona.

A pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett szállítja:

Auffenberg József Budapest, VII., Verseny-utca 6—63.

Az „ELEKTROPHOR” telepek nélkül ad villamos áramot évekig. Kitűnő működéséért kezességet válllok. Kezelése könnyű és egyszerű miért is elismeréssel nyilatkozik használója rendszerint.

Mivel táplálja háziállatait?

Biztos jó eredményt ér el, ha Manhattan-féle **világhírű marha és baromfi-tápporból** az eleségbe vagy eledelbe naponta egy keveset (evőkanállal) tesz a megrendelt Tápporhoz csatolt **utasítás** szerint.

A **szarvasmarha** sokkal erősebb lesz és több terhet bír el. **Disznó, birka, házinyul** gyors egészséges fejlődést nyernek és jól meghiznak.

Tehén, bivaly, és kecske teje megjavul és tetemesen gyarapszik.

Baromfiaknál mint **kakas, tyúk, kacs, liba, fácán, pulyka, gyöngytyúk, galamb** stb. egészséges jó növéseük lesznek és fényes tollakat kapnak, a költést nagyban elősegíti. Egyáltalán minden háziállatnál kitűnő jó hatással van jó emésztő-képessége, megóvja bármily betegségtől.

5 kilós postacsomag 5 korona utánvétellel.

Manhattan vállalat,

Budapest, VII., Verseny-utca 6-63.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s elismert egy- és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

00 árfelemelés nélkül szállít: 00

Aufrecht és Goldschmied

00 fegyveráruháza 00

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet. A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszterium 70542 magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

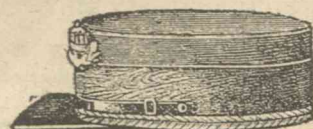
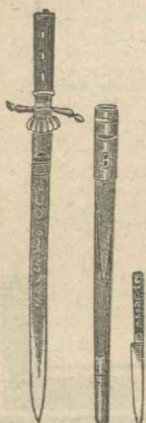
Erdészeti- és erdő altiszti egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban. **Fegyverek- és töltényekből** állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar- és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.